

УДК 141.32:316.334.56

DOI <https://doi.org/10.30970/2078-6999-2019-23-6>

САМОТНІСТЬ ЯК ЕКЗИСТЕНЦІАЛ БУТТЯ-В-МІСТІ

Віталій Малімон

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
вул. Короля Данила, 15, 76018, м. Івано-Франківськ, Україна
e-mail: vmalimon@ukr.net*

У статті на основі аналізу праць закордонних і вітчизняних науковців розглядаються особливості прояву самотності в міських просторах. Головною метою статті є виокремлення сутнісних характеристик екзистенціалу буття-в-місті.

Встановлено, що буття міста має об'єктивний та суб'єктивний виміри: міста об'єктивно існують у часі і просторі поза нашим досягненням та суб'єктивно – у сприйнятті людини, в її пам'яті, уяві, в її розумі та душі.

Визначено ціннісно-сміслові та символічні особливості людського буття в місті. Доведено, що першоосною буття в місті є людська діяльність, у якій поєднуються буденні, граничні та мета-граничні смисли.

Екзистенціальна зануреність у процес споживання природно обмежує духовну складову частину особистості та непропорційно нарощує матеріальну. Буденний образ життя, зациклений на побуті та матеріальному збагаченні, породжує великий егоїзм, звичку судити про оточення за рівнем життя, а не за його повнотою. Така людина замикається в мікросвіті власних бажань та інтересів, втрачає можливість повноцінно взаємодіяти з іншими індивідами.

Провідною рушійною силою виходу з буденності виступає творчість у будь-яких своїх формах: від елементів декору кімнати до проєктів побудови Міста Щастя.

Екзистенціальні агресії і тривоги спричиняють комунікативну агональність, конфліктне спілкування. Городяни, переживаючи конфлікти, нарощують у своєму житті екзистенціальні самотності, страху, нудьги.

Сучасне суспільство продукує два типи міської ідентичності, які можуть бути умовно названі «космополітичною» і «локальною» ідентичностями. Кожна з них продукує свій вид самотності та відображає особливості засвоєння міської культури. У своєму функціональному вимірі міська ідентичність є способом і образом життя індивіда в місті.

Ключові слова: самотність, екзистенціал, людське буття, буття-в-місті, міська культура, міська ідентичність.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасне місто і міська культура набули статусу антропологічних феноменів, оскільки зумовлені та визначені онтологічно-екзистенційними параметрами буття людини. Співвідношення особистісного та суспільного, природного і штучного, буденного і сакрального, формування параметрів збалансованого (сталого) розвитку, окреслення перспектив формування міської ідентичності – першочергові питання фізичного та духовного виживання людей. Саме тому здійснення соціально-філософського аналізу феномену буття-в-місті, виявлення особливостей самотності в умовах міста є актуальними завданнями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми і на які спирається автор. Засадничі основи антропології міста містяться

в дослідженнях М. Вебера, Г. Зімеля, Е. Гідденса. М. Вебер серед перших показав, що велике місто, розширюючи простір контактів, звужує особистісне повноцінне спілкування [1]. Г. Зімелю, називаючи великі міста метрополіями, розкрив вплив грошової економіки та раціоналізації міського життя на зміни ціннісних орієнтацій людини, виникнення анонімної свободи, відчуження, руйнації соціальних зв'язків, поширення нервових розладів [2, с. 23–24]. Е. Гідденс розгорнув аналіз людського буття в місті на великому історико-філософському та соціологічному матеріалі, показуючи, як міська «локальність» співвідноситься із соціально-комунікативними намірами людини [3].

Місту як об'єктові дослідження надається особливе значення в урбаністичній антропології, що розвинулася у Сполучених Штатах Америки. Прийнято вирізняти дві школи: чиказьку та лос-анджелеську. Першу школу, яка належить до класичної теорії міста, презентують тексти Н. Андерсона, Е. Берджеса, Ф. Знанецького, Л. Мамфорда, Р. Маккензі, Р. Парка, Л. Уїрта. Ці антропологі акцентують увагу на впорядкованості і системності світу міста. Натомість лос-анджелеська школа (М. Девіс, Е. Соджа, М. Дір, Дж. Скотт, С. Фласті, Д. Волч, М. Сторпер) створює неklasичну, постмодерну або постфрейдистську інтерпретацію, в основі якої – множинність, децентрованість і алогічність людського життя в місті.

Такі ідеї розкритикували марксистські урбаністичні теоретики, зокрема М. Кастельс, Д. Гарві, М. де Серто й А. Лефевр. До них долучились і представники так званої нью-йоркської школи, а саме Д. Джекобс, Ш. Зукін і С. Сассен. Критику передусім було спрямовано на непослідовність і відсутність методологічних засад у постмодерному урбанізмі, який принципово заперечував будь-яку можливість системи та лінійності аналізу [4, с. 3].

Серед українських дослідників варто зазначити філософські праці М. Карповця (про місто як світ людського буття) [5], М. Препотенської (про появу нового типу людини *Nomo urbanus*) [6; 7], Д. Рижкової (про особливості сучасної ідентичності *Nomo urbanus*) [8], дослідження Т. Возняка про місто як «машину для життя», що має свій морфологічний та семантичний простір [9].

Мета статті – виокремлення сутнісних характеристик екзистенціалу буття-в-місті.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, виникнення міста, що трактується крізь призму соціокультурної перспективи, було важливою подією в бутті людини. Складовими частинами міста як своєрідного соціокультурного середовища стали: соціальний світ, матеріальні та духовні умови становлення, існування, розвитку та діяльності людей [10].

Розгортаючись, парадигма «міське середовище – людина» супроводжується формуванням в останньої таких відчуттів, які зумовлюються появою нових чинників, як-от: а) рівень стресу (гул, забруднення, перенаселеність, перенасиченість імпульсами); б) соціальні якості середовища (роль фізичного середовища в розвитку чи пригніченні взаємодії соціального характеру); в) орієнтація і рухомість (як людина використовує місто зі своїми «образами» й уявленнями про середовище проживання); г) наповненість середовища (естетичний рівень імпульсів, які сприяють задоволенню потреб і створюють почуття задоволеності); ґ) культура і відпочинок (як місто виконує завдання в інтелектуальній, культурній, спортивній і освітній галузях); д) можливості ухвалення рішень (як городяни сприймають окремі рішення про рівень розвитку середовища проживання і наскільки активно вони беруть участь в ухваленні таких рішень) [11, с. 204].

Соціальна структура сучасного міста характеризується диференціацією, тобто фрагментацією людської життєдіяльності, розшарування соціальних спільнот за умов урбанізації розхитало соціальні зв'язки та призвело до втрати згуртованості груп, посилило відчуженість і самотність людини. Урбанізація перекодує відчуження на атрибут людини міста, значно розширивши сферу його вияву від результатів праці до дозвілля, культури,

мистецтва, повсякденного життя, що може призвести до дегуманізації. Професійна діяльність урбанізованої людини окреслюється здебільшого як така, що не є природовідповідною, отже, усе зводиться до автоматизації, механізації процесів життєдіяльності, призводить до скептицизму, невдоволення, песимізму тощо. Відчуження, набувши тотального характеру, загострює аксіологічну кризу, що супроводжується поширенням споживацьких цінностей і втратою особистої ідентичності та зміною просторово-часових вимірів «життєвого світу» людини [10].

У праці «Буття і час» німецький філософ Мартін Гайдеггер розрізняє категорії й екзистенціали: «<...> ми називаємо буттєві риси присутності екзистенціалами. Їх потрібно чітко відділяти від буттєвих рис неприсутньо сумірного суцього, які ми йменуємо категоріями. Цей вираз береться і фіксується в його первинному онтологічному значенні <...>. Екзистенціали та категорії суть дві основоможливості буттєвих рис. Суцце, що відповідає їм, вимагає завжди різного способу первинного опитування: суцце є хто (екзистенція) або що (наявність у найширшому сенсі). Про взаємозв'язок цих двох модусів рис буття можна говорити тільки із вже проясненого горизонту буттєвого питання» [12]. Крізь екзистенціали проступає саме буття, оскільки вони є буттєвими рисами присутності (Dasein), а тільки Dasein відкритий буттю, яке в ньому і крізь нього відкривається. Одним із таких екзистенціалів є екзистенціал самотності.

З великою гостротою стан самотності виявився у ХХ столітті. Таке розгортання подій зумовили два чинники: перший – спричинене національними революціями й індустріалізацією руйнування старого соціального укладу життя, нівелювання усталених суспільних зв'язків, як-от сім'я, сільська чи міська спільноти. Відбувався процес, про який М. Гадеггер писав як про «втрату коріння».

«Тоді й починається новий напад світової самотності. Людині нового часу, яка <...> втратила відчуття своєї облаштованості у світі, тобто відчуття космологічної безпеки, органічні форми суспільного буття обіцяють одомашнення життя, безхмарне існування у прямих зв'язках із собою подібними і ту соціологічну впевненість, яка захищає її від відчуття повної закинутості. Але відтепер ця можливість чим далі, тим більше вислизає від неї» [13, с. 246–247].

Хосе Ортега-і-Гассет уважав, що відокремленість людини від інших «я» зумовлена тим, що в неї – своє тіло, локалізоване у просторі, що не дозволяє їй бути всюдисущою: «Кожна мить, притягуючи до певної точки, робить мене вигнанцем стосовно іншого <...>. Я можу змінити місце мого знаходження, але, де б воно не знаходилось, це буде моє «тут». Вочевидь, «тут» і «я», «я» і «тут» пов'язані на все життя» [14, с. 288].

Згідно із поглядами іспанського філософа, причиною самотності є різне бачення людьми світу: «Я здатний бачити і розуміти світ лише із свого «тут». Неможливо бачити світ «узагалі», не займаючи певного «тут» у цьому світі, і моє бачення завжди є певна «перспектива», що відкривається з даної точки, яку я займаю. Ніхто не може бачити світ замість мене: навіть якщо хтось постане на те місце, де був я, тепер вже буде дивитися він і буде бачити по-своєму. «Наші» «тут» взаємовиключаючі, непроникні один для одного, різні, і перспектива, в якій постає для нас світ, – різна. Тому наші світи ніколи не можуть збігтися повністю. Я із самого початку перебуваю у своєму; він у своєму. У цьому ще одна причина початкової самотності» [14, с. 289].

У контексті розуміння інтелектуальної ситуації першої половини ХХ століття звернемо увагу на екзистенціальний роман «Місто» В. Підмогильного. Головна ідея роману – опозиція місто / село, у центрі якої стоїть головний герой – селянин Степан Радченко, який приїхав до міста на навчання. Протягом дії твору відбувається еволюція героя. Дослідницький інтерес викликає низка екзистенціальних мотивів твору: абсурдність навколиш-

нього світу, «нудота», яку відчуває людина під час зіткнення з ним, відчуття відчуженості, самотності, актуалізація пошуків сенсу буття [15]. Усі ці екзистенціальні проблеми пов'язані передусім із буттям головного героя. Стан відчуження, що характеризується емоційними хвилюваннями втрати, розлуки, зростає з віддаленням героя від «свого» простору (села) та наближенням до «чужого» (міста). Ключовим для екзистенціального мислення є мотив самотності. Навантаження поетоніма такою конотацією забезпечує сема **самотній**: «*Степан мимоволі почував до нього симпатію, бо юнак той здавався також самотнім, як і він сам*»; «*Він був самотній, і місяці відлюдних подвигів тепер обертались йому в ганьбу*». До цього аспекту сприйняття автор додає штрихи ізольованості: «*Він зрікся всього, став диваком і відлюдьком, з якого нишком глузували товариші; просиджував ночі коло каганця і снів формулами та логаритмами*»; «*Трехи вовкуватий, але, зрештою, симпатичний хлопець*» [16; 15].

Усвідомлення відсутності в міському («чужому») просторі таких природних об'єктів, що все життя давали герою відчуття небувалої легкості, розкутості та свободи, породжує в його душі відчуженість і абсурдність. Ці відчуття посилюються у фіналі роману, коли герой усвідомлює штучність і нонсенс міста. Такий розвиток героя оснований на суперечності між «буттям-в-собі» та «буттям-у-світі». Вихід герой вбачає у поверненні до свого – сільського – простору: «*Він бачив себе завтра не сільбудівцем, не сільрадівцем, не вчителем чи спілчанським діячем, а непомітним хліборобом, одним з безлічі сірих постатей, у свитках, що водять по землі вічне рало*». Дотичним у цьому моменті є екзистенціальний модус вибору [15].

У другій половині ХХ століття процеси урбанізації прискорилися, і міське населення стало переважати в багатьох країнах. Рушійними силами урбанізації є розвиток продуктивних сил, технічний і соціальний прогрес, розширення меж суспільного поділу праці, зростання продуктивності праці в сільському господарстві, збільшення територіальної і соціальної рухливості населення.

Людське буття у світі міста розгортається в певних перспективах — від часу та простору культури до індивідуально-особистісних проєкцій, що витворюють міську ідентичність у різноманітних практиках. Філософія міста намагається ввіймати культурне/антропологічне значення цих тенденцій, надати їм смислової стрункости, але й не вичерпати їхню інтригу, таємницю [5, с. 230].

Самотність може виникати із двох проєктів людської відкритості – поглинання індивіда світом і, навпаки, неспроможності відкритись світові. Крім того, реалізація всіх проєктів буття теж характеризується самотнім світовідчуттям, позбавленням сенсу само-реалізації і доцільності у світі [5, с. 180].

Акумуляуючи інтелектуальний, енергетичний потенціал суспільства, місто постійно створює нові «проєкти», реальні надміські компоненти й інтегральні форми організації відносин, що руйнують структури і системи відносин, які породили його [8, с. 156].

Мегаполіс підступно грається зі своїми мешканцями, або загоняючи їх у пастку самотності, або зваблюючи ілюзією включеності, причетності до певної спільноти, створює як жорсткі дисциплінарні рамки, так і обставини виходу з них. Це відображається в понятті Номо urbanus (Людина міська), М. Препотенська визначає її як «<...> особистість, яка настільки якісно змогла пристосуватися до урбаністичного образу життя, що відчуває себе цілком природно у штучній природі мегаполісу» [7, с. 121]. Вона виділяє такі соціокультурні й екзистенціальні маркери Номо urbanus: соціальна активність і креативність, сенсорна селекція, творення розумного натовпу, фракталізація і ментальне зонування простору, мобільність, здатність до полілогу як провідного комунікативного дискурсу міста, інтегральність як усебічна самореалізація, екологічність мислення і дії,

міська раціональність (метріопатія) у створенні балансу матеріального і духовного, здатність бути Інтерменом та виявляти волю до безмежності у просторі і часі мегаполісу [7].

Місто приваблює передусім широкими можливостями професійної й особистісної реалізації і самореалізації, високим рівнем побутового комфорту, що в сукупності дає людині відчуття свободи, хоча можливості ці не завжди реалізуються в усій сукупності [11, с. 201].

Сучасне суспільство продукує два типи міської ідентичності, які можуть бути умовно названі «космополітичною» і «локальною» ідентичностями. Перша співвідноситься з (екстериторіальною) «елітою» інформаційного суспільства, яка продукує уявлення про міський спосіб життя як такий, що відповідає сучасності, успішності, мобільності і таке інше, і виражаються в певному стилі споживання (“urban style”). Друга апелює до локальності і специфіки місця і висловлює прагнення до набуття стійкості та/або переваг в інформаційному світі. Обидва ці типи ідентичності цілком можуть співіснувати і навіть поєднуватися один з одним [17, с. 72].

Керівник київського Центру психіатрії Євген Воронков бачить у сучасному мегаполісі своєрідну пастку, Молох, якому приносяться в жертву людські душі, відзначає «синдром великого міста», виражений у різних психічних розладах, страхах і фобіях, властивих городянам. Психолог підкреслює поширеність аномії – такого стану, у якому людина переживає тотальну невизначеність і відсутність позитивних перспектив, наслідком чого стають аномічні депресії, некерована агресивність, підвищена тривога, відчуття беззахисності та песимізму [18]. Фахівці психології називають й інші чинники деструктивних настроїв мешканців міст: «Постійний шум за вікнами, викиди та сморід, крадіжки та розбої, хамство у громадських місцях, вуличні пробки, інфекції, про які у провінції навіть не чули, та ін.» [19, с. 113; 20].

Як слушно підкреслював Т. Возняк, у місті розлогість простору стиснута до точки, а плінність часу – до дискретності, раптовості. Місто не зважає ані на окіл, ані на природну зміну часів року, воно гвалтує рельєф та живе за своїм, далеко не природним ритмом життя [21, с. 11].

Велике місто містить нескінченний потенціал не тільки трагічних, але й радісних граничних ситуацій, які спонукають до Пошуку. Шукаючи сенс життя в місті, *Шукач* або «знаходить себе», або пориває з містом, сподіваючись продовжити пошуки в інших просторових координатах і перетворюється на Мандрівника, Туриста чи навіть Бродягу. Міський гедоніст (аналог Естетика С. К’єркегора) шукає в місті різнобічних задовольень, поки не насичується. Більш духовна людина, намагаючись повноцінно організувати життя (аналог Етика), інтегрується в міський простір багатогранно.

Пізнання міста Шукачем передбачає відкритість світу міста та його людям, подолання відчуження від мегапростору, готовність давати відповіді на виклики оточення. Історія мегаполісу, його міф, семіотична палітра осягаються з відчуттям особистісної причетності до цього. Шукач зонує місто і знаходить в ньому спорідненість, складає власну екзистенціальну мапу міста [6, с. 315].

Проте, разом із практично необмеженими можливостями для особистісного та соціального зростання, на містян чатують і небезпеки та негаразди – самотність, соціальна незахищеність і дезорієнтація, майнова та побутова диференціація, емоційне, психологічне й інформаційне насилля. Унаслідок цього підвищується ризик втрати екзистенційного сенсу буття та розвитку депресивно-суїцидальних настроїв мешканця мегаполісу, особистість якого взагалі не сприймається оточенням, захопленим проблемами власного виживання та комфорту [22].

Характерною рисою жителів великих міст став технократизм усіх сторін життя, залежність від техніки. Міська людина стала заручником цивілізаційних благ: газопровід,

електрика, водовідведення, громадський транспорт, пральні машини, холодильники, індивідуальні мобільні телефони, комп'ютери, планшети тощо. Міська людина живе під постійним прицілом відеонагляду: банки, гіпермаркети, магазини. Протягом певного часу міська людина перебуває в замкненому просторі метро, нічних клубів, кінотеатрів, супермаркетів, де штучне освітлення спотворює відчуття часу. Стираються грані між днем і ніччю [10, с. 154].

Жити в місті означає щодня дотикатися до сотень людей – у громадському транспорті, у багатоквартирних будинках та на вулицях. Це може здатися, на перший погляд, протипотрутою до самотності. Проте міста можуть бути ізоляційними, одиночними місцями, де багато хто з нас живе абсолютно анонімно – навіть не знаючи, хто такі сусіди чи хто живе у квартирі внизу.

Екзистенціали агресії і тривоги спричиняють комунікативну агоніальність, конфліктне спілкування. Городяни, переживаючи конфлікти, нарошують у своєму житті екзистенціали самотності, страху, нудьги.

Не знаходячи комфортних зон у місті, потрапляючи під гніт масової культури, людина відсторонюється від міста взагалі та гальмує духовно-душевний розвиток. Інколи виходом з-під пригніченості міста стає процес усамітнення. Проте, якщо він не заповнений творчістю і душевністю, усамітнення переростає в самотність чи ескапізм. Цей процес здатний спричинити як екзистенціальний ривок, так і руйнацію особистості [6, с. 255–256].

Висновки. Отже, екзистенціал самотності постає як іманентна характеристика буття людини-в-місті. З одного боку, у місті людина отримує можливість розширити межі спілкування, пережити нові відчуття, сформувати стійкі стратегії реагування на виклики, які часто містять граничні ситуації. З іншого боку, місто сприймається як «джунгли», «базар», «супермаркет», джерело небезпек, що посилює систему психологічних захистів, веде до ескапізму та соціального відчуження. Перспективними є подальші дослідження взаємопов'язаності екзистенціалів страху і самотності, нудьги і самотності, любові і самотності на прикладі великих міст України (Київ, Харків, Дніпро).

Список використаної літератури

1. Вебер М. Город. Избранные произведения. Москва : Прогресс, 1990. 808 с.
2. Зиммель Г. Большие города и духовная жизнь. *Логос*. 2002. № № 3–4. URL: <http://magazines.russ.ru/logos/2002/3/zim.html>.
3. Гидденс Э. Устройство общества: Очерк теории структуризации. Москва : Академический проект, 2003. 528 с.
4. Карповець М. Місто як світ людського буття: філософсько-антропологічний аналіз : автореф. дис. ... канд. філос. наук. Київ, 2013. 20 с.
5. Карповець М. Місто як світ людського буття : монографія. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 258 с.
6. Препотенська М. Буття людини мегаполісу (соціальні, культурні та екзистенціальні виміри) : дис. ... докт. філос. наук. Київ, 2015. 451 с.
7. Препотенська М. Homo urbanus: феномен людини мегаполісу : монографія. Дніпропетровськ, 2014. 420 с.
8. Рижкова Д. Homo urbanus як нова ідентичність : дис. ... канд. філос. наук. Харків, 2018. 184 с.
9. Возняк Т. Феномен міста. Львів, 2009. 334 с.
10. Хом'як Н. Буття людини у ландшафтах сучасного міста. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. № 66. С. 150–157.
11. Корнієнко Т. Соціально-філософський дискурс життя людини в місті за умов впливу на неї дизайнерського середовища. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2014. № 58. С. 200–211.

12. Хадеггер М. Бытие и время. Пер. с нем. В. Биbihин. Санкт-Петербург : Наука, 2003. 450 с.
13. Бубер М. Два образа веры. Москва : АСТ, 1999. 592 с.
14. Ортега-и-Гассет Х. Дегуманизация искусства. Москва : Радуга, 1991. 639 с.
15. Доценко М. Структура імені-образу в екзистенціальному тексті (на матеріалі роману «Місто» В. Підмогильного). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdnug_2015_1-2_19.
16. Підмогильний В. Місто. URL: <http://www.ukrclassic.com.ua/katalog/p/pidmogilnij-valer-yan/446-valer-yan-pidmogilnij-misto>.
17. Мусиездов А. Социологическая концепция городской идентичности. Харьков, 2013. 372 с.
18. Мегаліс – пожирач душ. URL: http://aratta-ukraine.com/text_ua.php?id=504.
19. Петрушин В. Неврозы большого города. Москва : Академический проект, 2004. 368 с.
20. Препотенська М. Мегаліс як середовище комунікації: гендерний аспект та освітня перспектива. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія «Філософія. Культурологія»*. Київ : Вид-во НПУ, 2012. № 2. С. 115–123.
21. Возняк Т. Філософські есе. Київ : Дух і Літера, 2016. 590 с.
22. Куцепал С. Соціологія міста: відповіді на виклики сучасності. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnyuac_2018_4_6.

LONELINESS AS THE EXISTENTIAL OF BEING-IN-THE-CITY

Vitalii Malimon

*Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
Korolya Danyla str., 15, 76018, Ivano-Frankivsk, Ukraine
e-mail: vmalimon@ukr.net*

In the article, based on the analysis of the works of foreign and domestic scientists, the features of the manifestation of loneliness in urban spaces are considered. The main purpose of the article is to highlight the essential characteristics of being-in-the-city existential.

It is established that the existence of a city has an objective and subjective dimension: cities exist objectively in time and space beyond our comprehension and subjectively – in the perception of the person, in his memory, imagination, in his mind and soul.

The value-symbolic and symbolic features of human being in the city are determined. It is proved that the basic basis of being in the city is human activity, which combines everyday, boundary and meta-boundary meanings.

Existential immersion in the process of consumption naturally limits the spiritual component of the individual and disproportionately increases the material. The everyday way of life, fixated on life and material enrichment, gives rise to a great deal of selfishness, the habit of judging the environment by its standard of living rather than its completeness. Such a person becomes trapped in the micro-world of his own desires and interests, and loses the opportunity to fully interact with other individuals.

Creativity in all its forms is a leading driving force behind the exuberance of everyday life: from the elements of the room decor to the projects of the construction of the Town of Happiness.

Existentials of aggression and anxiety cause communicative agonies, conflicting communication. Citizens, experiencing conflict, increase in their lives the existentials of loneliness, fear, boredom.

Modern society produces two types of urban identity, which can be conventionally called «cosmopolitan» and «local» identities. Each of them produces its own kind of loneliness and reflects the peculiarities of mastering urban culture. In its functional dimension, urban identity is the way and lifestyle of the individual in the city.

Key words: loneliness, existential, human being, being-in-the-city, urban culture, urban identity.